

Retningslinier for brugerindflydelse/ brugerinddragelse Handicapafdelingen Aalborg Kommune, voksenområdet

Retningslinier for brugerindflydelse/ brugerinddragelse Handicapafdelingen Aalborg Kommune, voksenområdet.

Lovgrundlaget for brugerinddragelse ifølge Servicelovens afsnit III

§ 16. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at brugerne af tilbud efter denne lov får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelse af tilbuddene. Kommunalbestyrelsen fastsætter skriftlige retningslinier for brugerindflydelsen

Stk 2. Kommunalbestyrelsen kan nedsætte et eller flere råd, der rådgiver kommunen vedrørende tilrettelæggelsen af indsatsen efter denne lov. Kommunalbestyrelsen fastsætter rammerne for og omfanget af rådernes opgaver.

§ 17. Kommunalbestyrelsen skal nedsætte bruger- og pårørenderåd i tilknytning til plejehjem m.v. jf. § 191, plejeboligbebyggelser omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og andre tilsvarende boligenheder. Kommunalbestyrelsen fastsætter sammensætningen af rådet under hensyntagen til lokale forhold, dog således at brugere og pårørende udgør et flertal i rådet. Rådets opgave er at repræsentere beboernes og lejernes interesser, og rådet skal inddrages ved fastlæggelsen af retningslinierne for den daglige pleje- og omsorgsindsats i de pågældende boligenheder, herunder retningslinier for kostplaner, arbejdsrutiner, aktiviteter, samvær m.v. Bestemmelsen omfatter alene de beboere og lejere i de nævnte boligformer, der modtager kommunale serviceydelser.

Stk.2. kommunalbestyrelsen fastsætter i samarbejde med rådet vedtægterne for dets arbejde. I vedtægterne fastsættes bl.a. regler for valg af medlemmer, valgperiode samt rådets arbejdsområde og kompetence.

Udmøntning i Handicapafdelingen

Retningslinierne for brugerindflydelse/ brugerinddragelse skal være i overensstemmelse med Ældre- og Handicapforvaltningens værdigrundlag.

Vi arbejder og samarbejder med brugere og pårørende ud fra 3 grundlæggende værdier:

Nærvær, Ansvarlighed og Respekt.

I værdigrundlaget hedder det bl.a.:

” Borgere med behov for hjælp er lige så forskellige som alle andre. Vore serviceydelser skal derfor altid tilrettelægges og leveres på et individuelt grundlag. Nogle borgere er meget bevidste om deres rettigheder og dygtige til at give udtryk for det. Andre er helt eller delvist afhængige af vore fortolkninger. Det forpligter”

” I samarbejdet med brugeren lægger vi vægt på, at medarbejderen er præget af følgende holdninger og egenskaber:

- Arbejder ud fra brugerens behov og ressourcer

- *Tager individuelle hensyn til brugerens baggrund og døgnrytme m.m.*
- *Støtter brugerens netværksdannelse*
- *Er engageret i arbejdet"*

Den enkelte bruger skal have den grad af indflydelse, som vedkommende ønsker og magter.

Brugerindflydelse er et omfattende begreb, som vi her inddeler i **4 niveauer**:

1. på det personlige plan – dvs. når der træffes beslutninger om brugerens eget liv
2. når der træffes beslutninger, der vedrørende dagligdagen i det tilbud brugeren benytter
3. når der træffes beslutninger vedrørende den overordnede tilrettelæggelse, indsats og udvikling indenfor handicapafdelingens tilbud
4. på den samlede handicappolitik i Aalborg Kommune via Handicaprådet

Niveau 1: brugerindflydelse på det personlige plan

Retten til at bestemme over eget liv er en grundlæggende menneskeret. Brugeren kender bedst egne ønsker og behov og har ret til så vidt muligt selv at bestemme, hvordan han eller hun vil leve sit liv.

For en del af Handicapafdelingens brugere kan det – enten permanent eller i perioder – være nødvendigt at få hjælp, støtte og vejledning i at realisere denne grundlæggende rettighed.

Hjælpen til at træffe beslutninger om eget liv skal have et omfang og en form, der er afpasset den enkeltes funktionsniveau, og skal gives på en sådan måde, at brugeren i videst muligt selv vælger mellem forskellige former for hjælp.

Brugerindflydelse handler om:

- at tage afsæt i brugerens ønsker og behov
- at søge løsninger, der passer i brugerens tilværelse og livssammenhæng
- at finde løsninger sammen med brugeren frem for for brugeren
- at give plads til brugeren og give mulighed for, at han/hun både kan vælge til og fra i hverdagen.

I dialog med den enkelte bruger aftales hvordan den bevilgede hjælp skal udmøntes i det konkrete støttetilbud – hvilke opgaver kan brugeren selv udføre, og hvilke opgaver er der behov for støtte til.

Såfremt brugeren har en værge, inddrages vedkommende.

Aftalerne fremgår af en skriftlig plan, som er et dialogredskab i det daglige samspil mellem bruger og medarbejdere – en **delplan**.

Selvom brugeren ikke ønsker eller magter at medvirke, skal der alligevel laves en skriftlig plan for den konkrete støtteindsats.

Brugere af handicapafdelingens visiterede bo - og støttetilbud skal have tilbud om at få udarbejdet en **handleplan efter servicelovens § 141** (hel hedsplan) Formålet med planen er at støtte brugeren i, at der sker en koordinering af eventuelle forskellige indsatser fra andre tilbud, forvaltningsgrene og myndigheder.

Niveau 2: brugerindflydelse/ brugerinddragelse i forhold til dagligdagen i det tilbud, som brugeren benytter

I Handicapafdelingens bo- støtte- og dagtilbud skal der være fokus på et godt hverdagsliv, menneskelig trivsel og udvikling samt et godt socialt samvær.

Brugerne skal - med nødvendig hjælp fra medarbejderne - have mulighed for indflydelse på tilrettelæggelsen af tilbuddene og at træffe beslutninger vedrørende fælles anliggender i tilbuddet.

Demokrati og brugerindflydelse i forhold til stedets fælles anliggender kan organiseres på forskellig vis i de enkelte tilbud afhængig af tilbuddets karakter og brugernes ønsker og forudsætninger:

- brugerråd
- blandede bruger- og pårørenderåd
- pårørenderåd

Det er tilbuddets leder, der sammen med konsulenten og områdechefen afgør, hvilket type råd, der skal nedsættes i det enkelte tilbud.

Under alle omstændigheder **skal** der i alle bo- og dagtilbud etableres et forum, hvor brugernes holdninger kommer frem og formuleres, og hvor brugerne kan gøre deres indflydelse gældende.

a) brugerråd

I tilbud, hvor brugerne har forudsætninger for selv at gøre deres indflydelse gældende, **skal** der være et forum, hvor der træffes beslutninger om fælles anliggender.

I praksis kan der være tale om 2 forskellige typer fora:

Enten kan alle brugerne som udgangspunkt deltage i fast aftalte brugermøder eller der kan i stedet nedsættes et råd eller udvalg, hvor deltagerne har til opgave at repræsentere hele gruppen.

Det skal fremgå af aftalerne/ vedtægterne, hvilke opgaver og kompetencer rådet har. F.eks. i forhold til fælles økonomi for nogle nærmere aftalte områder, cafésalg, regler for samvær, planlægning af kulturelle og sociale arrangementer og udadvendte aktiviteter, indretning af fælleslokaler, skabelse af traditioner på stedet, ansættelse af medarbejdere og mange andre praktiske opgaver og beslutninger i dagligdagen. På dagområdet kan et brugerråd også beskæftige sig med spørgsmål om sikkerhed og arbejdsmiljø.

Hvis ansatte deltager i møder er deres opgave at støtte, udvikle og opmuntre brugerne til at gøre brug af deres muligheder for indflydelse samt give brugerne relevante oplysninger som grundlag for at træffe beslutninger. Hvis brugerne ønsker eller har behov for det, kan ansatte påtage sig at være ordstyrer og/eller referent.

b) blandede bruger- og pårørenderåd

I botilbud med en blandet brugergruppe, hvor nogle - men ikke alle - brugere er i stand til at varetage egne interesser og træffe beslutninger om fælles anliggender **skal** der etableres et blandet bruger- og pårørenderåd.

Rådets opgave er at repræsentere brugernes interesser. Rådet skal fungere som et forum for dialog mellem botilbuddets brugere, pårørende, medarbejdere og leder om tilrettelæggelsen af hverdagen. Rådet skal arbejde for at sikre størst mulig trivsel for brugerne ved at styrke samarbejdet mellem brugere, pårørende og medarbejdere. I dagtilbud med en blandet brugergruppe hvor nogle - men ikke alle - er i stand til at gøre deres indflydelse gældende og medvirke til at træffe beslutninger om fælles anliggender **kan** der etableres et blandet bruger- og pårørenderåd.

c) pårørenderåd

I botilbud, hvor samtlige beboere ikke er i stand til at varetage egne interesser og træffe beslutninger om fælles anliggender **skal** der etableres et pårørenderåd.

Rådets opgave er at repræsentere beboernes interesser. Rådet skal fungere som et forum for dialog mellem botilbuddets beboere, pårørende, medarbejdere og leder om tilrettelæggelsen af hverdagen for beboerne.

Rådet skal arbejde for at sikre størst mulig trivsel for beboerne ved at styrke samarbejdet mellem beboere, pårørende og medarbejdere.

I dagtilbud hvor samtlige brugere ikke er i stand til at gøre deres indflydelse gældende og medvirke til at træffe beslutninger om fælles anliggender **kan** der etableres et pårørenderåd.

Vedtægter

Der er udarbejdet overordnede vedtægter for brugerråd, blandede bruger- og pårørenderåd og pårørenderåd på handicapområdet – herunder regler for valg af medlemmer, valgperiode samt de forskellige råds arbejdsområder og kompetencer.

På baggrund af de overordnede vedtægter udarbejdes der lokale vedtægter for brugerråd, blandede bruger- og pårørenderåd og pårørenderåd i det enkelte tilbud – evt. i form af tillæg til de overordnede vedtægter.

Områdechefen har ansvaret for, at de lokale vedtægter er i overensstemmelse med de overordnede bestemmelser.

Niveau 3: brugerindflydelse/ brugerinddragelse vedrørende den overordnede tilrettelæggelse, udnyttelse og udvikling indenfor Handicapafdelingens tilbud

Med henblik på at indsamle brugernes ønsker, forslag og ideer, til udviklingen indenfor Handicapafdelingens tilbud, afholder ledelsen i handicapafdelingen 1 gang årligt et dialogmøde med relevante brugerorganisationer og brugerrepræsentanter fra Handicapafdelingens tilbud. Pårørenderepræsentanter deltager som talsmænd for brugergrupper, som ikke selv er i stand til at varetage egne interesser.

Møderne tilrettelægges og afholdes i henhold til Handicapafdelingens organisatoriske og ledelsesmæssige inddeling i 3 handicapområder:

Handicapområde	Antal mødefora	Deltagere
området for autisme og sindslidelse	3 mødefora: <ul style="list-style-type: none"> • området for sindslidelse • området for autisme • området for ADHD	I alle 7 mødefora deltager: <ul style="list-style-type: none"> • handicapchefen • områdechefen for det relevante handicapområde • 10-15 repræsentanter fra relevante organisationer, brugere og pårørende
området for udviklingshæmmede og døve	2 mødefora: <ul style="list-style-type: none"> • området for udviklingshæmmede • området for døve	
området for fysisk handicappede og særlige tilbud	2 mødefora: <ul style="list-style-type: none"> • området for erhvervet hjerneskade • området for fysisk handicap	

Der tilstræbes brugerrepræsentation i alle 7 dialogfora, men indenfor visse handicapmålgrupper må brugerorganisationer og pårørenderepræsentanter varetage brugernes interesser. Handicapchefen og områdechefen er ansvarlige for indkaldelse og afholdelse af dialogmøderne

Niveau 4: Indflydelse på den samlede handicappolitik i Aalborg Kommune

I henhold til § 37 a i lov om retssikkerhed og administration har Aalborg Kommune etableret et Handicapråd.

Handicaprådet er rådgivende og vejledende overfor Byrådet i handicappolitiske spørgsmål, som vedrører mennesker med handicap.

Handicaprådet skal have mulighed for at vurdere og bearbejde projekter, der har betydning for personer med handicap – f.eks. om - og nybyggeri og diverse politikker - inden kommunen sætter projekter i gang.

Handicaprådet behandler ikke spørgsmål om enkeltpersoners forhold eller klagesager, men sager af mere generel og principiel karakter.

Handicaprådet består af 14 medlemmer. 7 medlemmer er brugerrepræsentanter valgt af De Samvirkende Invalideorganisationer og 7 medlemmer repræsenterer byrådet.

Handicapafdelingen

Sohngårdsholmsvej 2, 2. sal
9000 Aalborg

Tlf. 99 31 74 70   www.aalborgkommune.dk
Fax 99 31 54 95

Februar 2008